

VSEBINSKA RAZČLENITEV – analiza likovnega dela

MOTIV = tisto kar slika pove. Je vsebinsko jedro slike, kar slika neprestano predstavlja

Neposredno zaznavni motivi:

- a.) Portret
- b.) Akt
- c.) Krajina (pejsaž, marina)
- d.) Žanr
- e.) Tihožitje

SNOV ali TEMA = kadar slikar za snov vzame neko literarno

- a.) Sakralna
- b.) Mitološka
- c.) Zgodovinska

Ali tema ali motiv, nikoli oboje!

SIMBOL = sporočilo v obliki podatka, ki je lahko predmet, znamenje ali pojav (upodobitev neke ideje s premetom)

ATRIBUT = predmet, žival, rastlina ali oseba ki opredeljuje neko osebo (nek predmet zaznamuje določeno osebo)

POOSEBITEV oz PERSONIFIKACIJA – pojem, ideja ipd. upodobljena kot oseba (oseba ponazarja idejo – svoboda, pravičnost, prijateljstvo)

ALEGORIJA = ponazarja pojme, dogajanja, občutja

OBLIKOVNA RAZČLENITEV

Likovna izrazila/prvine/elementi

- 1. Točka
- 2. Linija
- 3. Svetlo – temno (svetloba)
- 4. Barva
- 5. Ploskev (površina)
- 6. Prostor
- 7. Oblika (oblika)

KOMPOZICIJA (razporeditev)

- 1. Prosta ali nevezana (neprava, jamsko slikarstvo – slikaš kjer je prostor)
- 2. Vodoravna vezana –friz
- 3. Simetrična kompozicija
- 4. Trikotniška
- 5. Krožna
- 6. Diagonalna

PROSTOR – izrazi se lahko na tri načine

1.perspektiva – način izražanja prostora na 2D/ na ploskvi naredimo vtis prostora

*geometrijski način (določeno središče z najmanjšim predmetom)

- a.) središčna (vse poševnice v eno točko, male velike figure)
- b.) vzporedna

*senčenje

2.Svetlo – temno

Svetlo = blizu

Temno = daleč

3.Barva

Tople – približajo (oranžna)

Hladne – oddaljijo (modra)

ANTIČNA UMETNOST

GRŠKA UMETNOST – umetnost ki postavi na prvo mesto človeka in išče popolnost

Grška arhitektura

Agora – glavni trg (okoli trga so najpomembnejše stavbe)

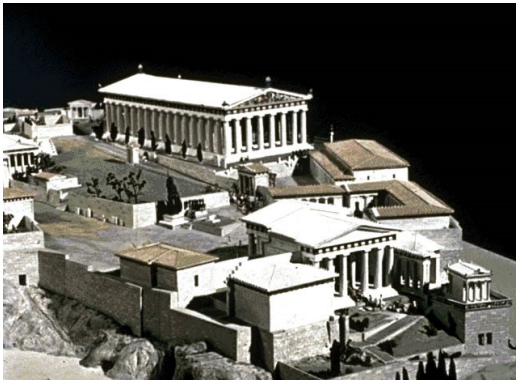
Stoa – prostor za debate (je odprta na trg)

Gimnasion – ustanova za športno urjenje, izobraževanje splošnih predmetov (kasneje je splošno izobraževalna šola)

Grško mesto

- sredi mesta je sveti grič na katerem je akropola
- na gričih imajo templje
- pod gričem je središče javnega življenja

AKROPOLA V ATENAH – je sveto področje na griču, je sveti grič s templji (kot središče verskega življenja) [KLASIČNO OBDOBJE]

Propileje – vhodni objekt s stebri (prehod)

Tu so trije templji – svetišča

PARTENON, NIKN TEMPELJ, EREHTEJON

PARTENON V ATENAH

- najpomembnejši
- V dorskem slogu
- V zlatem rezu 1: 1,6
- V glavnem prostoru je kip božanstva

trezor	Cela /gl. prostor	preddverje
--------	-------------------	------------

NIKIN TEMPELJ

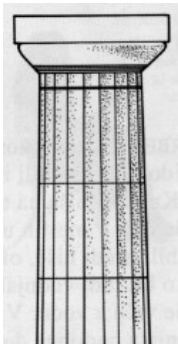
- v jonskem slogu

EREHTEJON

- Namesto nekaterih stebrov ima ženske kipe = kariatide (ženske figure ki nosijo težo)

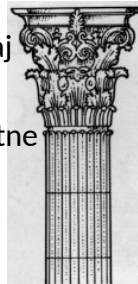

STEBRNI REDI

Dorski slog

- Nima baze / podstavka
- Deblo je spodaj širše, zgoraj ožje
- Kapitel iz Blazine in kvadratne plošče (kapitel je vrhnji del stebra)

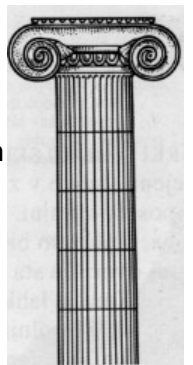

Jonski slog

- Ima bazo
- Deblo je vitkejšje kot pri dorskem
- Kapitel ima polžaste zavoje ali valute

Korintski slog

- V kapitelu ima akantove liste
- Ima podstavek

EPIDAURUS – grško gledališče

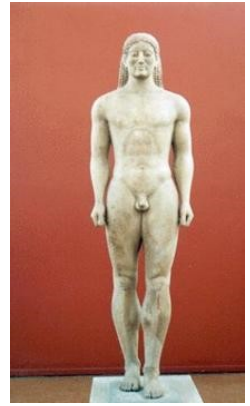
- Skene (stavba za preoblačenje je zadaj)

Grško kiparstvo – upodabljali so ljudi in bogove

ARHAIČNO OBDOBJE

- Oblečene ženske in goli moški
- Moško telo je ideal
- Moški kip = KUROS (statičen obraz, ne izraža čustev, izražene mišice)
- Ženski kip = KORA (oblečena)
- a.) Kip kot nagrobnik
- b.) Kip kot čast nekemu
- Kipi so velikokrat tudi na templjih (z njimi so jih okraševali)

KLASIČNO OBDOBJE

- Najboljše in najuspešnejše obdobje
- Upodabljali so predvsem športnike in bogove
- Razmerje med glavo in telesom je 1:7 (glava gre 7x v telo)
- Težišče telesa je na eni nogi (kontrapost)
- Izraz na obrazu je resen

POLIKLET – KOPJENOSEC

MIRON – METALEC DISKA

PRAKSITEL – KNIDSKA AFRODITA (prvi ženski akt) – upodobitev gole boginje

PRAKSITEL – HERMES Z MALIM DIONIZOM

HELENISTIČNO OBDOBJE

- Čustva so dovoljena
- Velika razgibanost, divjost

LAOKONTOVA SKUPINA

Grško slikarstvo

- Ni ohranjeno

AHIL IN AJAKS MED KOCKANJEM

- Vazno slikarstvo
- Simetrična kompozicija
- Arhajska umetnost

BITKA PRI ISU

- Je mozaik
- Arhajska umetnost

RIMSKA UMETNOST

- a.) Obdobje kraljevike (8. St pred – 5 st pred)
- b.) Obdobje republike (6 st pred – 27 nš)
- c.) Obdobje cesarstva (27 nš – 5 st)

Rimska arhitektura

- Po uniturju (rimski arhitekt ki je postavil temelje rimski arhitekturi) mora imeti vsaka arhitektura stvaritev : uporabnost, trdnost in lepoto
- Vplivi grške in etruščanske arhitekture
- Pomembni rimski dosežki v grandji: LOK, OBOK in KUPOLA
- Rimska iznajdba sta tudi MALTA in BETON
- Rimska središča so bila sredi meta na forumu, trgu

Sakralna rimska arhitektura

PANTEOM V RIMU

- Svetišče vseh bogov, posvečen sedmim planetarnim božanstvom
- Predverje je po grškem vzoru
- Cela → rimski izum (okrogel prostor)

Posvetna rimska arhitektura

- 2 načeli: FUNKCIONALNOST in IZRAŽANJE VELIČINE
- Gradili so: amfiteatre, gledališča, kopališča ali terme, avedukte, slavoloke

FLAVIJSKI AMFITEATER (KOLOSEJ)

- Za gladiatorske boje
- Elipsaste oblike
- Na sredini je arena okoli sedišča
- Oblikovan s stebri (dorski, jonski, korintski)
- Nosilna je stena, stebri so okras

PONT DU GARD

- Avedukt v rimu
- Namenjen oskrbi z vodo
- Je na lokih sloneč most z vodo
- Ima tri vrste arkad (arkade so stebri z loki)

Rimsko kiparstvo

- Realistično kiparstvo
- Rimljani so bolj kot bogove častili prednike
- Sprva so delali voščene maske prednikov

AVGUST IZ PRIMAPORTE

- Malo so jih idealizirali (oblačilo je polepšano + cesar mora bit idol)
- Bos : zato ker so tudi bogovi bos

- Poza: tipična ko nagovarja ljudstvo
- Znamenje njegove oblasti
- Desna roka: nagovarja množico

MARK AVRELIJ NA KONJU

- Prvi znan konjeniški portret
- Pozlačen brom
- Vlada pozdravlja ljudstvo
- Vidijo se kosti žile kar je fascinantno saj so vlivali v kalupe

KONSTANTINOV SLAVOLOK

- So prehodi/vhodi v mesto postavljeni ob zmagah vladarjev
- Na slavolokih so številni reliefi (ki govorijo o zmagah)
- Reliefi alegorični
- Slavoloki so imeli običajno en prehod, izjemoma tri

Rimsko slikarstvo

- Obvladali so mozaike in freske
- Najboljše freske so ohranjene v pompejih
- Rdeča barva = pompejska rdeča

VILAMISTERIJEV

- Čaščenje dionizovega kulta
- V Pompejih

Slovenska rimska umetnost

- Rimska nekropola v Šempetru ob Rimski cesti

ENIJEVA GROBNICA

- V šempetru
- Spodaj so žare

UGRABITEV EVROPE

- Zgoraj so portreti pokojnikov